

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Raisa Pașchevici împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Serviciul Fiscal de Stat cu privire contestarea actelor administrative

împotriva decizie din 10 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-637/24
NR. PIGD 2-22119668-01-3ra-23072024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ. Dezacordul recurenței cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Au examinat anterior cauza judecătorești: Instanța de fond: V. Ciumac,
Instanța de apel: V. Sîrbu, V. Negru, A. Braga,

19 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 12 august 2022 Raisa Pașchevici a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a include în pensia pentru limita de vârstă a perioadei 1 ianuarie 1999 - 31 iulie 1999, perioadă în care a activat în cadrul IFS Ialoveni

2. În motivarea acțiunii a invocat că, în perioada anilor 1990-2002 a activat în cadrul Inspectoratului Fiscal Ialoveni, deținând o funcție publică. La fel în anul 2002, a atins vârsta de pensionare și a ieșit la pensie. După indexarea pensiilor, a constatat că perioada 1 ianuarie 1999 – 31 iulie 1999 nu a fost inclusă în baza de calcul a pensiei pentru limita de vârstă din motiv că dosarele ce dețin conturile personale a angajaților, pentru perioada ianuarie – iulie 1999 lipsesc, iar din acest motiv nu este posibilă stabilirea și luarea în calcul a bazei de calcul pentru perioada respectivă.

3. Menționează că, de fapt a activat în cadrul Inspectoratului Fiscal Ialoveni, fapt ce se confirmă prin copia carnetului său de muncă și a certificatului de salariu semnat de către conducătorul instituției respective.

4. Astfel, la 2 iunie 2022 reclamanta s-a adresat către CTAS Ialoveni, cu solicitarea de a recalcula pensia sa, deoarece în pensia pentru vârsta de pensionare nu este inclusă perioada 1 ianuarie 1999 – 31 iulie 1999. Ulterior, CTAS Ialoveni a emis un act administrativ individual defavorabil cu nr.1185 din 9 iunie 2022, prin care a respins cererea depusă privind recalcularea pensiei, menționând că obligația de a prezenta declarațiile REV 5 ale angajaților revine exclusiv IFS Ialoveni, iar entitatea respectivă nu a prezentat careva informații pe perioada 1 ianuarie 1999 – 31 iulie 1999. Prin lipsa informației din extrasul din cont, DG CTAS Ialoveni nu are temei legal de a include în stagiul de cotizare perioada dată.

5. Reclamanta consideră că, actul administrativ individual emis în privința sa, este defavorabil deoarece chiar dacă lipsește informația

respectivă în extrasul de cont, reclamanta poate confirma că a activat în cadrul IFS Ialoveni și salariul primit, prin certificatul de salarizare semnat de către conducătorul instituției, cât și prin înscrisurile efectuate în carnetul său de muncă.

6. Notează că la 29 iunie 2022, s-a adresat către CNAS al Republicii Moldova cu o cerere prealabilă de anulare a actului administrativ individual defavorabil din 9 iunie 2022 cu nr. 1185 și recalcularea pensiei pentru limita de vârstă, cu includerea perioadei 1 ianuarie 1999 – 31 iulie 1999.

7. Afirmă că prin Decizia nr. P-1363/22 din 12 iulie 2022, de soluționare a cererii prealabile depusă de Raisa Pașchevici, recepționată la 13 iulie 2022, CNAS a respins cererea prealabilă, invocând motive similare cu cele indicate în actul administrativ defavorabil emis la 9 iunie 2022 cu nr.1185 și anume faptul neprezentării informației de către IFS Ialoveni pentru perioada 1 ianuarie 1999 – 31 iulie 1999.

8. Reclamanta consideră că, CNAS a Republicii Moldova a emis o decizie ilegală și neîntemeiată de soluționare a cererii prealabile depuse de către dânsa și, necăutând la faptul lipsei înscrisurilor necesare în arhiva IFS Ialoveni cu privire la perioada 1 ianuarie 1999 – 31 iulie 1999, faptul că a fost angajată și a primit salariu se confirmă prin carnetul de muncă și prin certificatul de salariu semnat de către conducătorul instituției respective, astfel s-a adresat în instanța de judecată pentru a soluționa litigiul.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin hotărârea din 14 septembrie 2023 a Judecătorie Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis cererea de chemare în judecată în contenciosul administrativ depusă de Raisa Pașchevici. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil prin care să includă lui Raisa Pașchevici în stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei perioada 01 ianuarie 1999 – 31 iulie 1999, să recalculeze și să-i achite lui Raisa Pașchevici pensia recalculată începând cu 10 ianuarie 2022.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

10. La 9 octombrie 2023 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 14 septembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea cerere de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.

11. La 21 februarie 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 14 septembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea cerere de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 10 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 14 septembrie 2023.

13. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că, conform datelor din carnetul de muncă a cărui titular este Raisa Pașchevici (f.d. 10-14 dosar administrativ), se atestă că: la 4 ianuarie 1993 aceasta este transferată în funcția de inspector-șef de stat pentru impozite; la 12 iunie 1995 i se stabilește categoria de salarizare 17; la 11 august 1999 concediată în legătură cu transferul în Oficiul Fiscal Ialoveni a IFS pe Județul Chișinău, conform art. 33 p. 5 din Codul Muncii.

14. Astfel a notat Curtea de Apel Chișinău că, motivarea răspunsului CNAS prin faptul că Inspectoratul de Stat Ialoveni, nu a prezentat declarațiile REV-5 persoanelor asigurate pentru perioada 01 ianuarie 1999-31 iulie 1999 și în situația respectiva perioadele menționate nu se includ în stagiul de cotizare și la determinarea venitului mediu lunar asigurat, este neîntemeiat.

15. Colegiul a apreciat raționamentul instanței de fond în acest sens, că faptele menționate în răspunsul CNAS nu pot fi imputate reclamantei Raisa Pașchevici, or, este vina angajatorului că datele nu au fost remise către CNAS.

16. A subliniat că, art. 5 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489-XIV din 08.07.1999, statuează clar că, angajatorul avea obligația să prezinte informația cu privire la calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii a angajaților săi, responsabilitatea și obligația survenind în temeiul legii și fiind pusă în sarcina angajatorului, iar de această încălcare nu poate răspunde salariatul, adică reclamanta.

17. Instanța de apel a apreciat critic argumentul apelantului cu privire la faptul că, perioada de activitate a reclamantei: 1 ianuarie 1999-31 iulie 1999, nu poate fi inclusă în stagiul de cotizare din motivul neonorării obligațiilor prin neprezentarea declarațiilor persoanelor asigurate REV-5 pe perioada respectivă de către angajator, or, suportul probatoriu - datele din carnetul de

muncă a reclamantei demonstrează că în perioada 1 ianuarie 1999-31 iulie 1999 Raisa Pașchevici a activat în cadrul Inspectoratului Fiscal Ialoveni, autoritatea pârâtă neîntemeiat a refuzat includerea în stagiul de cotizare această perioadă.

18. Completul judiciar, a apreciat ca fiind declarative argumentele invocate în apel precum că, soluția instanței de fond este una eronată și pripită. Menționând că, urmare a analizei efectuate asupra materialelor cauzei prin prisma cadrului legal aplicabil, a constatat că, prima instanța a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristice raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic.

19. Completul Curții de Apel Chișinău nu a putut reține argumentele apelantei, Casa Națională de Asigurări Sociale, indicând că aceasta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar concluzia primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material cu aprecierea juridică cuvenită a probelor.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

20. La 10 iunie 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 10 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii.

ARGUMENTELE RECURSULUI

21. În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la examinarea cauzei a emis o decizie pripită nefiind studiate minuțios actele normative în vigoare, care reglementează obiectul litigiului.

22. Notează că, potrivit informației din dosarul de pensionare s-a constatat că, începând cu data de 16 octombrie 2002, intimata este beneficiară de pensie ca funcționar public, calculată în mărime de 75% din venitul mediu lunar asigurat realizat pentru ultimele 60 de luni de activitate în serviciul public, cuantumul căreia a constituit după indexarea de la 1 octombrie 2021 – 3433,79 lei lunar.

23. În baza cererii din data de 10 ianuarie 2022, depuse la Casa teritorială de asigurări sociale Ialoveni de la 10 ianuarie 2022, reclamanta a fost transferată la pensie pentru limită de vârstă, Decizia nr. 40/2022/1011 din 01 februarie 2022 privind stabilirea pensiei pentru limită de vârstă.

24. Pensia fiind calculată pe baza coeficientului nivelului profesional - 1.8 prevăzut pentru specialiști cu studii superioare, luând în considerare stagiul de cotizare de 36.9 ani, quantumul căreia a constituit - 4428 lei lunar, iar după indexarea de la 01 aprilie 2022 constituie 5216,97 lei lunar.

25. Nefiind de acord cu actul administrativ individual emis, reclamanta a contestat decizia în cauză cu cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale la data 29 iunie 2022, prin care a solicitat recalcularea pensiei pentru limită de vârstă cu includerea în stagiul de cotizare perioada de activitate în cadrul IFS Ialoveni, 01 ianuarie 1999-31 iulie 1999.

26. Urmare examinării cererii prelabile, Casa Națională de Asigurări Sociale prin nr. P- 1363/22 din 12 iulie 2022 a respins cererea ca fiind neîntemeiată.

27. Recurenta apreciază soluția instanței de apel ca fiind eronată, or, poziția instanței în vederea soluționării cererii de apel este una nemotivată ce contravine actelor normative aplicabile speței în cauză.

28. Întru argumentarea poziției invocate menționează că, conform pct. 69 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165/2017, stagiul de cotizare realizat până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (până la 1 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă.

29. După introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (după 1 ianuarie 1999), stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.

30. În acest context, comunică că perioada de activitate invocată în cerere de chemare în judecată, 1 ianuarie 1999-11 august 1999, nu poate fi inclusă în stagiul de cotizare pentru calcularea pensiei, deoarece, pentru perioada menționată Inspectoratul Fiscal de Stat Ialoveni n-a prezentat declarațiile persoanelor asigurate.

31. Reține că, potrivit art. 57 alin. (3) al Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, angajatorii persoane fizice și juridice sânt obligați să pună la dispoziția Casei Naționale și a structurilor ei teritoriale datele și documentele necesare atribuirii codului personal de asigurări sociale, tinerii evidenței stagiului de cotizare și plății contribuțiilor de asigurări sociale conform unei metodologii elaborate de Casa Națională.

32. Astfel, Registrul de stat al evidenței individuale se formează în baza datelor declarate de către angajatori, ceea ce asigură acumularea

informațiilor la conturile personale de asigurări sociale referitoare la mărimea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate și transferate la bugetul asigurărilor sociale de stat.

33. Prin urmare, în cazul depistării unor erori în informația din contul personal cum ar fi lipsa informației despre careva perioade din motivul neprezentării datelor de către plătitorul de contribuții, apelanta urmează să se adreseze la foștii angajatori pentru soluționarea situației, care în caz de necesitate au posibilitate de completare/corectare a datelor declarate inițial.

34. În acest context, comunicăm că, în cazul în care, Inspectoratul Fiscal de Stat, v-a prezenta declarațiile persoanelor asigurate pentru perioada solicitată, urmare verificării și prelucrării acestor declarații, informația dată va fi reflectată la contul personal de asigurări sociale a persoanei.

35. Totodată, în cazul confirmării venitului mediu lunar asigurat pentru perioada vizată prin datele contului personal de asigurări sociale de stat, va fi posibilă reexaminarea cuantumului pensiei în conformitate cu art. 33 din Legea nr. 156/1998.

36. În concluzie, constată faptul că instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept material și prin urmare solicită instanței de recurs admiterea cererii în sensul formulat, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

POZIȚIA INTIMATULUI ȘI A TERȚULUI

37. Prin referința depusă la 21 august 2024 intimata Raisa Pașchevici a pledat pentru respingerea recursului ca fiind neîntemeiat.

38. La 21 august 2024 reprezentantul serviciului Fiscal de Stat – Nicolae Dascăl a depus referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

39. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

40. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

41. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

42. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, ”recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

43. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului la data de 17 iunie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.107).

44. Cererea de recurs a fost depusă la data de 10 iunie 2024. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

45. Din analiza prevederilor legale citate supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

46. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

47. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

48. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

49. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

50. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretinsei interpretări și/sau

aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

51. Completul de judecată al Curții Supreme de justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

52. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

53. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit.h) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni